

2020-mit aallartittumik 2020-mut aningaasanut inatsit aqqutigalugu ukiuni sisamani misiligungtaasumik ukiumut 4 mio. kr-it angullugit salliutitsilluni, ulloq 1. januar 2020 aallarnerfigalugu meeqlanut inuuusuttunullu sumiginnagaasunut ornigullutik pinaveersaartitsinermik suliaqartussanik "Unnuarissatut" taagorneqartunik isumassuisartunik illoqarfinni Nuummi, Tasiilami, Sisimiuni, Aasianni Qaqortumilu sisamanngornermit nal. unnukkut arfineq pingasuniit sapaammi ullaakkut arfineq pingasut tungaannut aqqusinerni angalaartartussanik pilersitsinissaq pillugu Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarnissaannut Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq

Siullermeerneqarnera

Misiligungtaasumik ornigullutik isumassuisartunik pilersitsisoqarnissaq pillugu siunnersuummut Naalakkersuisut qujapput.

Naalakkersuisut siunnersuuteqartumut isumaqataapput, tassalu qanoq iliorluta meeqlanut inuuusuttunullu suliassaqarfimmi pitsaliuiffiusumik suliniuteqarneq sumiginnaanerillu nukitorsaaffigissanerivut siunnersuutigineqarmat.

Naalakkersuisut meeqlanut inuuusuttunullu suliassaqarfimmi anguniagaqarfiusumik taakkununngalu sammititamik sulissuteqarput. Sulissaqarfimmi oqartussaasoqarfiiit assigiinngitsunik suliallit akornanni pitsaanerusumik sunniuteqarnerusumillu suleqatigiinnerup qulakkeerneqarsinnaaneranik Naalakkersuisut annertuumik ukkataqarput. Taamaalillunilu ilaatigut Peqqissutsimut Aqutsisoqarfiup, Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup aamma Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup akornanni oqartussaasoqarfiiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiinneq kiisalu pitsaliuinermik suliaqarnerup nukitorsarnissaq pilligit suleqatigiinnermik aallartitsisimapput.

Naalakkersuisut aamma ilaqtariinnut sammisunik ukkatarinninnerup nukitorsarneqarnissaanik kissaateqarput, ilaqtariinnullu politikkisamik saqqummiiniarlutik pilersaaruteqarlutik. Tamanna tunngavigalugu meeqlanut inuuusuttunullu suliassaqarfimmi suliniutini meeraq taassumalu ilaqtai aallaavagineqartarnissaat qulakkeerneqassaaq. Suliniutit taamaalillutik ilaqtariinnut tamakkiisumik sammitinnejassapput, meeqlallu attaveqarfisartagai tamakkerlugit ilanngunneqassapput, aaqqiissutaasunullu ilanngunneqarnissaat eqqarsartigineqassalluni.

Naalakkersuisut isumaginninnermut suliassaqarfimmi sulisut akornanni ilinniartoqarnissaq piginnaasanillu kivitsisoqarnissaq aamma annertuumik ukkataaraat. Tamannalu pissutaalluni suliassaqarfimmi ilinniartitaanerit pioreersut patajaallisarnissaannut nutaanillu pilersitsinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Taamaammallu meeqqat sumiginnarneqartartut ikilisinnissaannik kissaateqarutta meeraaqquerivinni, ulluunerani paaqqinnittarfinni, meeqqat atuarifiini, peqqinnissaqarfimmi il.il. inuussutissarsiutigalugu sulisut meeqqatsinnik naapitsisartut pisariaqartunik ilisimasaqarnissaat pisariaqartunillu atortoqarnissaat qulakkiissallugu pingaaruteqartorujussuuvoq, tamakkumi iluaqtigalugit makkuninnga piginnaasaqalissammata: Atugarliortunik nassaarininnej, sumiginnaasunik pasitsaassisoqartillugu iliuuseqarsinnaaneq, meeqqap ilaquaanik attaveqarfisartagaanillu ilanngutititsineq kiisalu meeqqamut ilaqtariinnullu tunngatillugu suliniuteqartoqartillugu oqartussaasunik allanik suleqateqarneq.

Soorlu siunnersuuteqartup uparuaraa meeqqanik inuussuttunillu isumaginninneq kommunit akisussaaffigivaat.

Naalakkersuisut akisussaaffimmik pisinnaatitaanermillu agguassisarneq pillugu inatsisini aalajangersakkat tulluartuusut isumaqarput. Meeqqanut unnuukut unnuaaneranilu aneertartunut tunngatillugu unammilligassat najukkani qanittunilu aaqqiissutissat aqqtigalugit iluarsineqarpata iluarnerpaajuvoq. Naalakkersuisut isumaqarput suliniutigineqartut najukkani unammilligassanik tigussaasunik aallaaveqartinneqarpata, najukkanilu suliarineqarpata sunniuteqarnerpaajunissaat ilimanarnerpaajussasoq. Assersuutigalugu suliniut nutaaq aallartitsinnagu kommunit ataasiakkaat sulisussarsiortarnermut qanoq periarfissaqartiginersut eqqarsaatigisariaqarpoq.

Inunnik isumaginninnermi sulisunik sulisussarsiortarneq sulisullu suliffinnik attassiinnartinnissaat ajornartuusinnaasoq kommunit amerlanerit ilisimareerpaat. Taamatut unammilligassaqarneq suliniutinik nutaanik aallartitsiniarnermi aamma naammattugassaassaaq.

Isumaginninnermut Aqtsisoqarfiup ilaatigut meeqqanut inuusuttunullu suliassaqarfimmi kommunit suliassaat tapersersuiffigissallugit suliassaraa. Kommunillu meeqqanik unnuukut kisimiillutik aneertunut unammillernartunik misigisallit assersuutigalugu najukkani aaqqiissutaasinnaasunut tunngatillugu siunnersusoqarnissaa suleqatigiittoqarnissaalu siunertaralugit Isumaginninnermut Aqtsisoqarfimmum saaffiginninnissaminut assut tikilluaqqusaapput.

Naggasiutigalugu "Unnuarissat" innersuussutigineqartut nammineq piumassuseq tunngavigalugu suliniutaammat tulluartuuvoq ilanngutissallugu. Naalakkersuisut nunatsinni peqatigiiffiit nammineq piumassuseq tunngavigalugu ingerlanneqartut aqqtigalugit sulinermut ataqqinnitorujussuupput, isumaqarlutilli nammineq piumassuseq tunngavigalugu sulineq akissarsiaqartitsineq aqqtigalugit tapersersussallugu imaluunniit sulinerannik pisortat inangiinissaat tulluartuunngitsoq.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuut itigartinneqassasoq Naalakkersuisut inassutigaat.